Socialutskottets betänkande

1980/81:14

om vissa ändringar i lagen (1964:143) om bidragsförskott och lagen (1947:529) om allmänna barnbidrag (prop. 1980/81:46 i viss del)

Propositionen

I proposition 1980/81:46 om viss följdlagstiftning till socialtjänstlagen m. m. har regeringen (socialdepartementet) föreslagit riksdagen att anta vid propositionen fogade förslag till

1. lag om ändring i lagen (1964:143) om bidragsförskott,
2. lag om ändring i lagen (1947:529) om allmänna barnbidrag.

I detta betänkande behandlas dels lagförslaget vid 1. i de delar som föreslagits träda i kraft den 1 januari 1981, dels lagförslaget vid 2.

Lagförslaget vid 1. i övrigt samt i propositionen framlagda förslag till lag om ändring i stadgan (1970:88) om enskilda vårdhem m. m. och förslag till lag om ändring i lagen (1979:408) om vissa lokala organ i kommunerna behandlas i utskottets betänkande SoU 1980/81:15.

Utskottet

I betänkandet behandlas de lagändringar som föreslås i proposition 1980/81:46 och som är avsedda att träda i kraft redan vid kommande årsskifte. Lagändringarna avser lagen om bidragsförskott och lagen om allmänna barnbidrag. Ändringarna har inte direkt samband med socialtjänstreformen.

Då det gäller bidragsförskottslagen föreslås att den nuvarande möjligheten för allmän försäkringskassa att påkalla hjälp vid efterforskande av underhållsskyldiga tas bort. Vidare föreslås att s. k. surrogatdelgivning (12 § delgivningslagen) inte längre skall vara förbjuden. Däremot skall förbudet mot kungörelsedelgivning (15 § samma lag) finnas kvar.

Utskottet tillstyrker de sålunda föreslagna ändringarna i bidragsförskottslagen.

I barnbidragslagen föreslås en ändring som syftar till att säkerställa de blivande adoptivföräldrarnas rätt att uppbära barnbidrag för ett utländskt barn under tiden före adoptionen.

De barn som det här är fråga om kommer till Sverige från sina hemländer i syfte att bli adopterade av en svensk familj. Av 1 § barnbidragslagen följer att det föreligger rätt till barnbidrag så snart ett sådant barn blivit bosatt i Sverige. I 4 § regleras rätten att uppbära barnbidrag, bl. a. för barnets föräldrar. Paragrafen innehåller inte någon bestämmelse som ger någon person uttrycklig rätt att uppbära bidraget i här aktuellt fall. I propositionen

föreslås att det införs ett nytt andra stycke i 4 § av innehåll att i fråga om rätten att uppbära allmänt barnbidrag likställs med föräldrar de, som med barnavårdsnämndens tillstånd har tagit emot ett utländskt barn för vård och fostran i syfte att adoptera det.

Eftersom barnbidraget är avsett att utgöra ett fortlöpande bidrag till familjens levnadsomkostnader är det inte tillfredsställande att utbetalningen av bidraget uppskjuts av den anledningen att legal betalningsmottagare saknas. Utskottet tillstyrker därför den föreslagna lagändringen. Genom denna kan således utbetalning av barnbidrag i fortsättningen alltid ske till de blivande adoptivföräldrarna så snart barnet blivit bosatt i vårt land.

Utskottet utgår från att riksförsäkringsverket utfärdar föreskrifter eller anvisningar rörande utbetalningen av bl. a. barnbidrag som förfallit till betalning.

Utskottet hemställer

att riksdagen med anledning av proposition 1980/81:46 i här aktuell del antar dels det vid betänkandet som bilaga 1 fogade förslaget till lag om ändring i lagen (1964:143) om bidragsförskott, dels det vid betänkandet som bilaga 2 fogade förslaget till lag om ändring i lagen (1947:529) om allmänna barnbidrag.

Stockholm den 9 december 1980

På socialutskottets vägnar
GÖRAN KARLSSON

Närvarande: Göran Karlsson (s), Gabriel Romanus (fp), Rune Gustavsson (c), Evert Svensson (s), Anna-Greta Skantz (s), Mårten Werner (m), John Johnsson (s), Erik Larsson (c), Blenda Littmarck (m), Kjell Nilsson (s), Kersti Swartz (fp), Anita Bråkenhielm (m), Stig Alftin (s), Karin Israelsson (c) och Anita Persson (s).

Bilaga 1

Förslag till
Lag om ändring i lagen (1964:143) om bidragsförskott

Härigenom föreskrivs att 19 § lagen (1964:143) om bidragsförskott[1] skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	19 §
Allmän försäkringskassa äger erhålla polismyndighetens biträde för efterforskande av underhållsskyldig, som häftar i skuld för utgivet bidragsförskott, ävensom för verkställande av utredning rörande den underhållsskyldiges förmåga att återgälda förskottet.	
Vad i 95 och 96 §§ barnavårdslagen är stadgat skall äga motsvarande tillämpning beträffande ärenden om bidragsförskott.	*I mål eller ärenden enligt denna lag får delgivning inte ske med tillämpning av 15 § delgivningslagen (1970:428).*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1981.

[1]Lagen omtryckt 1976:277.

Bilaga 2

Förslag till
Lag om ändring i lagen (1947:529) om allmänna barnbidrag

Härigenom föreskrivs att 4 § lagen (1947:529) om allmänna barnbidrag[1] skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse *Föreslagen lydelse*

4 §[2]

Rätten att uppbära allmänt barnbidrag för visst barn tillkommer, där barnet står under föräldrarnas gemensamma vårdnad, barnets moder eller, om föräldrarna gjort anmälan härom till allmän försäkringskassa, barnets fader. Är fader eller moder som uppbär bidrag enligt vad nu har sagts till följd av frånvaro, sjukdom eller annan orsak för längre tid förhindrad att deltaga i vårdnaden, skall rätten att uppbära bidraget i stället tillkomma den andre av föräldrarna. Står barnet ej under föräldrarnas gemensamma vårdnad, tillkommer rätten att uppbära bidraget den som har vårdnaden om barnet.

I fråga om rätten att uppbära allmänt barnbidrag likställs med föräldrar de som med barnavårdsnämndens tillstånd har tagit emot ett utländskt barn för vård och fostran i syfte att adoptera det.

Allmän försäkringskassa får på framställning av barnavårdsnämnd förordna att allmänt barnbidrag för barn, som genom barnavårdsnämndens försorg placerats i enskilt hem, skall uppbäras av den som fostrar barnet. Har barnet placerats i enskilt hem av annan än barnavårdsnämnd, får sådant förordnande meddelas på framställning av den som enligt första stycket uppbär bidraget.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1981.

[1]Lagen omtryckt 1973:449.
[2]Senaste lydelse 1976:617.

GOTAB 66079 Stockholm 1980